

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

43. An tutores, & curatores, & etiam mater possint vota, & juramenta pupillorum in ætate impuberi emisa, post pubertatem postea irritare, dummodo post pubertatem non fuerint confirmata? Et quæritur, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

De Voto, & Iuramento, &c. Resol. XLIII. 67

Curator: tum quia sub beneplacito Curatoris non fuerit emissa. Tum quia Curator non succedit Patri in gubernatione filij tempore impuberatis, sed pubertatis. Confirmatur hac opinio: nam Sotus de iustit. lib. 7. q. 3. art. 2. dub. ult. Aragon, in 2. 2. q. 88. art. 9. Alcocer in summa c. 16. concl. 5. & alij docent nec ipsum Patrem posse irritare vota filiorum impuberum post eorum pubertatem. Ergo à fortiori neque Curator talem habebit potestatem.

2. Verum his non obstantibus in facti contingentia affirmatiuam sententiam consilij, quam tunc Sanch. in summa tom. 1. lib. 4. c. 30. nu. 5. & post illum nouissimè Fagundez in Decalogum tom. 1. lib. 2. cap. 33. num. 22. Fragolo in Regimin. Reipubl. Christian. tom. 1. lib. 6. disp. 16. n. 76. & Trullench. in Decalog. tom. 1. lib. 2. c. 2. dub. 35. n. 7. Et ratio est, quia Pater potest irritare hac vota, & iuramenta respectu filij post pubertatem, ergo & curator, dum eius officium durat, id est, vsque ad viges. quintum annum minoris completum: nam vsque ad hoc tantummodò tempus durat officium curatoris, quia ut omnes Auctores fateantur, curator respectu sui Minoris, vicem gerit Patris, & Patri succedit, illique aequiparatur in omnibus. Vnde si Pater potest, potest etiam ipse curator, dum curator est: nam ea vota semper manent imperfecta, vt prius erant ratione imperfecti iudicij, & pendencia à conditione: nisi Pater aut succedens Patri in potestate irritaret. Nec refert, quòd curator detur primariò ad rem familiarem minoris administrandam, non enim datur solummodò ad solas res minoris administrandas, sed datur primariò & principaliter ipsis rebus sustinendis, & administrandis: secundariò verò datur persona Minoris, vt illam etiam dirigat, & gubernet, vt latè probauimus n. 20. & hoc sufficit, vt prædicta illius vota, & iuramenta irritare valeat, vt patet. Vnde patet responso ad argumenta adducta in fauorem Patris Suarez.

3. Et ita nostram sententiam præter Doctores citatos, tenet etiam Castus Palau 10. 3. tr. 15. disp. 2. punct. 3. §. 3. n. 6. qui optimè notat n. 7. idem dicendum esse de Matre, ac de alijs Curatoribus. At si hoc officium non exercet, tamen si nullus curator, vota impuberis post pubertatem non poterit irritare, quia Matri, quæ Mater est, nulla filij puberis gubernatio conceditur, neque in ordine ad personam, neque in ordine ad bona.

4. Ex his inferitur à fortiori contra Sotum, Aragonium, & alios supra citatos, posse Patrem irritare vota filiorum ante pubertatem emissa, & ita tenet Cassianus in 2. 2. q. 89. art. 5. Caelestinus in compend. Theolog. Moral. tr. 5. c. 5. n. 6. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 14. part. 1. lib. 11. c. 17. q. 7. & alij penes ipsos. Quod tamen intelligendum est, modò pubes post acquisitam pubertatem non ratificauerit vota tempore impuberatis facta. Et in dubio an ratificatio facta fuerit post pubertatem, vel an filius ratificauerit votum, præsumendum est votum non fuisse ratificatum, vel ratificationem non fuisse factam post pubertatem, & consequenter Patrem posse huiusmodi vota irritare: quia confirmatio est quid facti, factum autem non præsumitur nisi probetur.

RESOL. XLIII.

An tutores, & curatores, & etiam mater, possint vota, & iuramenta pupillorum in ætate impuberis emissa, post pubertatem postea irritare, dummodo post pubertatem non fuerint confirmata?
Et queritur, quomodo, & quando dicantur confirmata?
Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 14.

§. 1. Suppono discrimen inter tutorem, & curatorem: nam tutor datur principaliter personæ, se-

condariò verò datur rebus: at è contra curator datur principaliter rebus, & secundariò personæ. Deinde, tutor datur in ætate pupillari, id est, vsque ad pubertatem, qua completa cessat statim: tutor datur puberibus, duratque toto minoris ætatis tempore, nempe vsque ad vigesimum quintum annum completum, iuxta ius commune, & iuxta nostrum, vsque ad vigesimum completum, quo tempore finitò cessat curator.

2. Hoc supposito, asserunt multi, quoad tutorem, posse prædicta vota pupillorum irritare. Ita expressè Angelus verb. Votum, 2. n. 10. Emanuel Sa verb. Votum, vbi de voti irritatione, num. 5. & Trullerch. in Decalog. tom. 1. lib. 2. c. 2. dub. 35. n. 2. vbi sic ait: Tutor vtriusque sexus, etiam mater, potest irritare omnia vota realia, & personalia, & mixta impuberum irritare, eodem modo, quo pater. Ita communiter I. D. qui quoad hoc eodem modo loquuntur de patre, ac de tutore: militat enim eadem ratio in patre, & tutore. Nam tutor gerit vices patris, ad consulendum inbecillitati intellectus impuberum, ne imprudenter votis se adstringant. Poterit etiam tutor vota impuberis irritare, sicut pater, transacta impubertate, si postea non ea confirmauit pubes. Ita ille. Et ratio est: quia quoad omnia vota impuberum, illorumque personas, gerunt tutor, & curator vicem patris, & rerum gubernationem in omnibus respectu pupillorum: ergo, quod de patre respectu filij impuberis dictum manet, dicendum quoque est de tutore, & curatore respectu suorum minorum, & pupillorum. Et hanc sententiam docet etiam Lessius lib. 2. q. 90. dub. 14. n. 82.

3. Contrariam tamen sententiam tenet Sanchez in Summa, tom. 1. lib. 4. c. 30. n. 15. Suarez de Relig. tom. 2. lib. 6. c. 6. n. 24. & 25. & alij. Et ratio est: quia eo ipso, quòd pupillus fit pubes, definit tutor esse tutor, & incipit esse tantum curator, cui non persona, sed bona tantum pupilli subiiciuntur: amisso autem tutoris officio amittitur potestas irritandi vota, & iuramenta facta, etiam in impubertate, seu ante quatuordecimum annum in masculis, in feminis verò ante duodecimum: pater autem, etiam post pubertatem, non definit esse pater. Nec refert, quòd amisso tutoris officio adhuc maneat illius persona; quia vota, & iuramenta non pendent à tutoris persona, sed ab officio, aliàs irritandi potestas non transfertur ad tutorem sequentem, si intra impuberatis annos alter tutor daretur pupillo, remoto priori tutore ab officio tutoris. Cum ergo statim adæptæ pubertate à pupillo expiret prorsus officium tutoris, & maneat ipse tutor persona priuata, expirabit quoque conditio ab eo officio pendens, & potestas irritandi.

4. Si verò loquamur de curatore dato minori post pubertatem, siue idem sit, qui prius erat tutor, siue alius; quidam existimant, non posse huiusmodi curatorem irritare vota, & iuramenta personalia, vt castitatis, Religionis, peregrinationis, &c. facta ab impubere, tempore, quo ipse erat subiectus patri, vel tutori, quamuis nec ab ipso essent post pubertatem ratificata, neque à patre, vel tutore, vel ante, vel post pubertatem confirmata: quia ad curatorem tantum pertinet administratio, & gubernatio rei familiaris pupilli, non gubernatio personæ: curator enim non persona, sed rebus datur, l. In copulandis. §. C. de nuptiis. Et ita curator vota personalia sui minoris irritare nequit: poterit tamen irritare vota illius realia. Et ita docet Suar. tom. 2. de Relig. lib. 6. cap. 6. num. 24. & 25. quem citat, sed non sequitur Sanch. tom. 2. Decalogi. lib. 4. c. 30. n. 15.

5. Alij, & melius, existimant, posse ipsum curatorem, non solum huiusmodi vota, & iuramenta realia, sed etiam personalia suorum minorum irritare: & ita docet expressè Sanch. modò allegatus, & docet etiam Syluester verb. Votum, 4. quest. 2. dicto 6. Et ratio est: quia pater potest irritare hac vota, & iuramenta respectu

filij post pubertatem, ergo & curator, dum eius officium durat, id est, usque ad vigesimum quintum annum minoris completum: nam usque ad hoc tantummodo tempus durat officium curatoris: quia, ut omnes Auctores fatentur, curator respectu sui minoris vicem gerit patris, & patri succedit, illique aequiparatur in omnibus. Vnde, si pater potest, potest etiam ipse curator, dum curator est: nam ea vota semper manent imperfecta, ut prius erant ratione imperfecti iudicij, & pendent a conditione, nisi pater, aut succedens patri in potestate, irritauerit. Nec refert quod curator detur primario ad rem familiarem minoris administrandam; non enim datur solummodo ad solas res minoris administrandas; sed datur primario, & principaliter ipsis rebus sustentendis, & administrandis; secundario verò datur personae minoris, ut illam etiam dirigat, & gubernet, ut supra probauimus: & hoc sufficit, ut praedicta illius vota, & iuramenta irritare valeat, ut pater, ergo, &c. Et ita docet Castrus Palaus tom. 3. disp. 3. punct. 5. §. 3. n. 5. & 6. ex Sanchez, Suarez, Azorio, Valentia, & aliis. Et ratio horum omnium est: quia haec vota, & iuramenta verè ab impubere fuerunt emissa, & habent illius aetatis imperfectionem. Cum ergo tractu temporis nulla mutatio in illis facta sit aduentu ipsius pubertatis; potest, pater, & qui loco parentum sunt, illa irritare post pubertatem, sicut de reliquis impuberum votis diximus; dummodo ea in ipsa pubertate non ratificauerint, aut pater illa confirmauerit. Vnde si extra impubertatem a patre non irritantur; & ipsi impuberes ea tunc ratificent, obligabunt. Solus tamen Viualdus in *Candelabro* dur. 3. par. c. 1. n. 99. ausus est dicere, non posse patrem irritare vota personalia de ingredienda Religione, aut seruanda castitate, & similia personalia filiorum impuberum dilata in tempus pubertatis: sed nullam rationem, nec fundamentum pro se affert, ut inquit Suarez de *Relig.* tom. 2. lib. 6. c. 6. n. 6. Itaque, si quaeras, quid de votis, & iuramentis filiorum impuberum implendis in tempus pubertatis, siue realia, seu personalia sint; ut si voceant aliquid exequendum, cum adoleuerint, & ad pubertatem pertinerint, v. g. castitatem, Religionem, aut eleemosynam? Respondeo, haec eodem modo irritari posse à parentibus, tutoribus, & curatoribus, quo haecenus diximus. Quia, ut dictum est, curator succedit in gubernatione filij ex potestate, quae patri conuenire debebat eo tempore, si videret: sed *alibi* probauit patrem irritare posse vota filij puberis ante pubertatem emissa, nec post pubertatem confirmata. Ergo idem poterit curator, quidquid dixerit Suarez *ubi supra* n. 24. alibi à nobis impugnatus; cui adde Sorum de *inst.* lib. 7. q. 3. art. 2. dub. ult. Aragonium in 2. 2. §. 8. art. 5. in *fin.* Sed opinio affirmatiua, cui ego adhaereo, est satis probabilis, & tuta in praxi.

Alibi in Ref. praerogata §. ult. in principio & infra in Ref. 41. recitantur §. ult.

6. Sed, quia à nobis paulò supra dictum est, posse patrem, curatorem, & alios Superiores, vota filiorum irritare, dummodo non fuerint post pubertatem confirmata; quaeritur, quando, & quomodo dicantur confirmata? Respondeo, non censeri confirmata per approbationem parentis; (tamen si contrarium sentiant Suarez lib. 6. c. 6. n. 15. & 16. & Sayrus lib. 6. in *Clauis Regia*, c. 10. num. 28. Quia haec approbatio, nec supplet perfectè imbecillitatem iudicij impuberis, nec priuat parentem potestate gubernatiua filij; sed solum praestat, ne pro libito, & absque causa licite irritare possit filij vota. Sanchez c. 30. num. 36. Deinde non censentur confirmata ex eo, quod vouens voluerit illa exequi. Quia haec voluntas non immutat obligationem antea contractam; sed illi, quantumuis infirma, annexa est. Sic Nauarrus c. 12. num. 71. Azorius 1. part. lib. 11. cap. 17. quest. 7. Valentia 2. 2. disp. 6. quest. 6. punct. 6. quest. ultima Suarez cap. 6. num. 12. & 13. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 1. num. 83. Sanchez lib. 4. Sum. cap. 10. n. 38. Neque item censentur confirmata, tamen si sapè renouentur,

seu repetantur ut firma, credendo firma, & irritabilia esse: quia huiusmodi repetitio est approbatio prioris vinculi, non alicuius noui constitutio; & ignorantia seu error tollit voluntarium, ac proinde impedit, ac firmantur amplius, quam sint. Nauarrus, & Lessius *supra* & Sanchez 30. n. 43. Quapropter tunc vota confirmata censentur, quando vouens conficiens infirmitatis priorum votorum, se obligare vult firmiter, & irrevocabiliter, vel vult se obligare, ac si nunquam obligatus esset. Quia haec voluntas aequiualeat nouae voti emissioni. Et ita in specie docet Palaus tom. 3. disp. 2. punct. 3. n. 12. quod est valde notandum.

RESOL. XLIV.

Si filius, seruus, vel uxor uoueat v. g. singulis sexibus suis sua vita ieiunare vel quotidie Litaniar recitare, & familia, an talia vota possint à Patre, matris, aut Domino irritari? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 15.

§. 1. **A**ffirmatiuè responder Sanchez in *Summis* tom. 1. lib. 4. c. 29. num. 7. [Quia sicut votum absolute emissum recitandi quotidie Officij diuini, aut quotidie danda eleemosyna postest irritari, cum tamen toto vitae tempore obligetur potest, quando totum vitae tempus exprimitur, quia in neutro casu censetur partim relatum ad subiectionis partem antea ad libertatis tempus. Quare iure optimo Azorius tom. 1. *Instit. moral.* lib. 1. c. 17. quest. 11. ad *finem* & Sayrus in *Clauis Regia* lib. 6. c. 10. n. 18. dixere, posse id votum omnino irritari quando ad nullum tempus est expressè relatum, sed absolute emissum. Et Azorius expressè dicit, tunc non posse, nisi quoad partem, quando expressè fuit utriusque temporis mentio. Ita Sanc. Itaque, secundum illum, haec vota aequè libertatis, ac subiectionis tempus efficiunt; ac proinde irritabilis perfectè capacia sunt.

2. Verùm contrariam sententiam nominatim contra Sanchez tenet Castr. Palaus tom. 3. disp. 2. punct. 4. §. 4. num. 2. Quia supra dicti domini solum irritare vota subditorum possunt, quatenus sibi praedictant; sed illa vota solum dominis praedictare possunt, quoad materiam contingentem tempore subiectionis, non autem postea. Neque obstat, haec vota aequè libertatis, ac subiectionis tempus efficere. Quia efficiunt illud diuisibiliter; est enim materia illis promissa diuisa, singulis diebus correspondens ac proinde secundum partem implendam tempore subiectionis suspendi possunt, manentibus firmis quoad partem tempore libertatis implendam. Aliàs votum castitatis emissum ab uxore irritari posset à viro, ita ut soluto matrimonio nulla illius esset obligatio. Quod est omnino falsum, ut satis colligitur ex cap. *Quidam* & cap. *Placet*, de *con. uersatione con. & oram.*

3. Sed opinio Sanchez non habet difficultatem in sententia Doctorem asserentium absolute potestatem mariti, domini, parentis irritatiuam, extendi ad vota emissa tempore subiectionis, etiam si sint adimplenda subiectione dissoluta. Quia tempore, quo votum illud emittitur, voluntas illa subditur Superiori, siue absolute, siue quoad materiam promissam, quantumcumque exequutio in aliud tempus differatur. Et confirmatur, quia quamuis exequutio pendat in futurum; ut talis voti gravamen, & obligatio sunt praesentia. Secundo, quia sequitur ex tali voto praedictum Superiori, cum tempore, quo est verè Superior, & alter subditus, eum non recognoscit vouens sine eius consensu. Et hanc opinionem probabilem putat etiam ipsemet Sanchez *ubi supra*, n. 3. Sed de hac questione alibi à nobis etiam actum est.